

8.9.2022

ADVIES

van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar
2023 – alle afdelingen
(2022/0000(BUD))

Rapporteur voor advies: Monika Vana

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

- A. overwegende dat gendergelijkheid een kernwaarde van de Unie is die verankerd is in artikel 2 VEU; overwegende dat in artikel 8 VWEU is bepaald dat de Unie bij elk optreden ernaar streeft de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen, waarmee het beginsel van gendermainstreaming is ingevoerd;
- B. overwegende dat in de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 van de EU beleidsdoelstellingen en maatregelen worden voorgesteld teneinde om in 2025 aanzienlijke vooruitgang geboekt te hebben op weg naar het verwezenlijken van een gendergelijk Europa;
- C. overwegende dat het Parlement er bij de Commissie herhaaldelijk op heeft aangedrongen de toepassing van gendermainstreaming in haar optreden, genderbudgettering en genereffectbeoordelingen op alle beleidsterreinen van de Unie te bevorderen en ten uitvoer te leggen; overwegende dat begrotingen nooit genderneutraal zijn en daarom moeten worden opgesteld met het duidelijke doel discriminatie te bestrijden en zodanig moeten worden opgezet dat zij inclusief zijn en inspelen op ieders behoeften; overwegende dat het dringend heeft verzocht om gendermainstreaming en genderbudgettering in de hele begrotingsprocedure toe te passen;
- D. overwegende dat de Europese Rekenkamer in Speciaal verslag 10/2021¹ bevestigt dat in de begrotingscyclus van de EU nog altijd onvoldoende rekening wordt gehouden met gendergelijkheid en dat de Commissie haar toezegging om gendermainstreaming in de EU-begroting toe te passen, nog niet is nagekomen;
- E. overwegende dat het Parlement herhaaldelijk heeft aangedrongen op voldoende financiële middelen voor het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE), voor het programma “Rechten, gelijkheid en burgerschap”, en voor het daaropvolgende programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV)², en voldoende financiële middelen voor en het geven van prioriteit aan het Daphne-onderdeel daarvan, teneinde non-discriminatie te waarborgen en gendergelijkheid door te voeren;
- F. overwegende dat de ongerechtvaardigde oorlog van Rusland tegen Oekraïne en de daaruit voortvloeiende humanitaire en energiecrises de armoede verder doen toenemen, vooral onder vrouwen; overwegende dat de begroting van de Unie moet zijn toegerust om te reageren op toenemende onzekerheden; overwegende dat specifieke maatregelen en prioriteiten overwogen moeten worden om tegemoet te komen aan de behoeften van vrouwen en meisjes, zowel als vluchteling als in verband met de gevolgen van de crisis;
- G. overwegende dat de COVID-19-crisis een onevenredig groot effect heeft op vrouwen en

---

¹ Europese Rekenkamer, “Gendermainstreaming in de EU-begroting: tijd om de daad bij het woord te voegen”. Speciaal verslag 10/2021, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2021.

² Vastgesteld met Verordening (EU) 2021/692.

meisjes en bestaande ongelijkheden nog verergert, hetgeen leidt tot een verhoogd risico op gendergerelateerd geweld, met name tijdens lockdowns, en meer uittredingen uit de arbeidsmarkt als gevolg van de zwaardere last van zorgtaken; overwegende dat vrouwen de meerderheid vormen van de werknemers in de door de crisis getroffen sectoren;

- H. overwegende dat vrouwen nog altijd ondervertegenwoordigd zijn in leidinggevende functies en de besluitvorming, terwijl zij oververtegenwoordigd zijn in laagbetaalde sectoren, zoals de zorg en dienstverlening, alsmede in de informele economie en in sectoren waar de omstandigheden onzekerder zijn; overwegende dat het van cruciaal belang is dat vrouwen recht op arbeid met gegarandeerde rechten en van het recht op moederschap zonder dat zij daardoor worden benadeeld; overwegende dat voorbeelden van discriminatie onder meer bestaan uit het uitoefenen van druk door werkgevers op vrouwen tijdens sollicitatiegesprekken, en de toenemende economische en werkgerelateerde druk op vrouwelijke werknemers om geen zwangerschapsverlof op te nemen; benadrukt dat de begroting van de Unie, zelfs als rekening wordt gehouden met het evenwicht tussen privé-leven, gezinsleven en werk, een verhoging van de investeringen in openbare diensten moet omvatten, waaronder kwalitatief hoogwaardige gezondheidsstelsels en een openbaar stelsel van sociale zekerheid, waarbij de algemeenheid ervan moet worden gewaarborgd;
- I. overwegende dat er een onevenwichtige genderbalans bestaat in de sector digitale economie, en in de sectoren wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) voor wat betreft onderwijs, opleiding en werkgelegenheid; overwegende dat middelen om de zelfbeschikking van alle minderheidsgenders te ondersteunen door middel van digitale inclusie kunnen leiden tot meer gendergelijkheid in het digitale tijdperk;
1. benadrukt dat het genderperspectief ten volle en op afdoende wijze in alle fasen van de begrotingscyclus moet worden geïntegreerd, met name in het licht van de gendergerelateerde gevolgen van de COVID-19-pandemie en de toenemende achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid in verscheidene lidstaten van de EU; pleit voor genderbudgettering en de opneming van gendergerelateerde doelstellingen in alle Unieprogramma's en de vaststelling van relevante begrotingslijnen, voor een doeltreffend toezicht op de bijdrage van de Uniebegroting aan gendergelijkheid en voor een genderbewuste evaluatie van programma's, waarbij de uitgaven overeenkomstig de conclusies worden aangepast;
  2. is in dit verband ingenomen met de voortdurende inzet van de Commissie om een methode te ontwikkelen voor het meten van genderrelevante uitgaven, en met haar lopende beoordeling van gegevensverzameling op basis van gender; verwacht dat het Parlement tijdens het hele beoordelingsproces zal worden geraadpleegd; verwacht dat de Commissie haar toezeggingen volledig nakomt en daarover specifiek verslag uitbrengt aan de begrotingsautoriteit;
  3. benadrukt dat het CERV-programma het enige programma is met gendergerelateerde uitgavendoelstellingen, onder meer inzake het voorkomen en bestrijden van gendergerelateerd geweld, en dat het daarom van cruciaal belang is om toereikende middelen aan dat programma toe te wijzen en de middelen te verhogen om de ongelijkheden die door de crises die voortvloeien uit de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en de achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten, in het

- bijzonder seksuele en reproductieve gezondheidsrechten, in verschillende lidstaten zijn verergerd, te bestrijden en eindelijk aanzienlijke vooruitgang te boeken;
4. wijst erop dat adequate financiering nodig is om de hoofddoelstellingen van de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 van de EU te bevorderen, onder meer met betrekking tot het beëindigen van gendergerelateerd geweld, het bestrijden van genderstereotypen, het dichten van de genderkloof op de arbeidsmarkt en het bewerkstelligen van gelijke deelname in de verschillende sectoren van de economie;
  5. herhaalt met klem zijn verzoek om meer middelen voor de bestrijding van gendergerelateerd geweld, alsook zijn verzoek om een afdoende verhoging van de middelen voor gendergelijkheid en gendermainstreaming en de relevante organisaties in het kader van de onderdelen Daphne en Waarden, met name in verband met de aanzienlijke toename van het aantal gevallen van geweld tegen vrouwen sinds het uitbreken van de COVID-19-pandemie; wijst erop dat de beschikbare overheids-, financiële en personele middelen moeten worden uitgebreid om groepen te ondersteunen die het risico lopen in armoede te vervallen en situaties aan te pakken die een risico vormen voor kinderen en jongeren, ouderen, mensen met een handicap en daklozen;
  6. verzoekt in dit verband om met het oog op de transparantie de begrotingslijn “Gelijkheid en rechten” op te splitsen door een specifieke begrotingslijn in te voeren voor maatregelen die uitsluitend betrekking hebben op de gelijkheid van vrouwen en mannen; en financiering te bestemmen voor projecten die bijdragen tot de verwezenlijking van specifieke doelstellingen ter bevordering van gendergelijkheid en gendermainstreaming;
  7. beveelt in het bijzonder aan om meer middelen uit te trekken voor de bescherming van het moederschap, het vaderschap en de vroege kinderjaren door middel van passende programma’s; dringt er in dit verband op aan dat in de begroting van de Unie voor 2023 bijzondere aandacht wordt besteed aan de gezondheid van moeder en kind; beveelt verder aan om middelen te waarborgen voor de verdediging, bevordering en ondersteuning van borstvoeding, en zo bij te dragen aan de inspanningen om de doelstelling van de Wereldgezondheidsorganisatie om tegen 2025 wereldwijd 50 % van de baby’s in de eerste zes maanden van hun leven uitsluitend borstvoeding te geven, te verwezenlijken, wat onder andere zou vereisen dat het zwangerschaps- en vaderschapsverlof lang genoeg is en voldoende wordt betaald;
  8. roept er met klem toe op het creëren van onzekere banen tegen te gaan; verzoekt de Commissie en de lidstaten collectieve overeenkomsten, loonsverhogingen, contracten van onbepaalde duur en de regulering van de arbeidstijd te bevorderen; dringt er bij het Parlement en de andere EU-instellingen op aan om het probleem van onzekere arbeidsomstandigheden aan te pakken door collectieve arbeidsovereenkomsten en werk met gewaarborgde rechten te bevorderen, onderaanneming af te wijzen en gelijk loon voor gelijk werk te garanderen;
  9. wijst erop dat seksuele en reproductieve gezondheidsrechten grondrechten zijn en een voorwaarde voor gendergelijkheid; wijst er nogmaals op dat de begrotingstoewijzingen in het kader van het programma EU4health moeten worden verhoogd ter ondersteuning

van acties die het genderaspect van gezondheid waarborgen, met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheid, een integraal onderdeel van de gezondheidszorg dat centraal moet staan in het gezondheidsbeleid om universele toegang en kwaliteit van de diensten te waarborgen, vooral gezien het verzet tegen vrouwenrechten en de toegang tot veilige en legale abortus in verscheidene lidstaten, alsmede de typen zorg en geneeskunde die essentieel zijn voor vrijwillige gezinsplanning en de gezondheid van moeders en pasgeborenen, en voor onderzoek en behandeling van genderspecifieke aandoeningen zoals vleesbomen, premenstrueel syndroom en endometriose met een intersectioneel perspectief, met name wat betreft de diagnose en behandeling van zwarte vrouwen en vrouwen uit etnische minderheidsgroepen;

10. wijst erop dat de Uniebegroting actiever moet worden gebruikt bij de inspanningen om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN te verwezenlijken; dringt er derhalve op aan dat de begroting wordt gebruikt ter ondersteuning van maatregelen en projecten die gericht zijn op het uitroeien van armoede onder vrouwen en kinderen, het bevorderen en verbeteren van de integratie op de arbeidsmarkt, het wegwerken van loon- en arbeidsverschillen tussen mannen en vrouwen, het verbeteren van de toegang tot en de verstrekking van gezondheidszorg en het bestrijden van geweld tegen vrouwen, kinderen en jongeren;
11. wijst op het cruciale werk van EIGE voor de bewustmaking van de omvang en de oorzaken van genderongelijkheid in de Unie, hetgeen tot uiting komt in een toename van de aan EIGE toegewezen taken, en vooral belangrijk is in het licht van de huidige crises; vreest dat het verder terugschroeven van de activiteiten van EIGE de politieke prioriteiten van de Unie inzake gendergelijkheid in gevaar brengt; verzoekt bijgevolg om de toewijzing van acht arbeidscontractanten om EIGE in staat te stellen zijn mandaat als fundamenteel agentschap daadwerkelijk te vervullen bij het ontwikkelen, analyseren, evalueren en verspreiden van methodologische instrumenten ter ondersteuning van de integratie van gendergelijkheid in alle beleidsmaatregelen van de Unie en het daaruit voortvloeiende nationale beleid;
12. betreurt dat er een genderkloof bestaat op het gebied van digitale vaardigheden en beroepen op het gebied van STEM, alsook op het gebied van industrieel leiderschap en ondernemerschap; verzoekt de Commissie de beschikbare instrumenten te versterken en synergieën te ontwikkelen; pleit ervoor met de Uniebegroting de participatie van vrouwen in de digitale economie en de STEM-sectoren en -functies aan te moedigen door middel van Unieprogramma's, bijvoorbeeld op het gebied van onderzoek, innovatie en technologie;
13. wijst erop dat het van belang is de Europese structuur- en investeringsfondsen, zoals het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), in te zetten om gendergelijkheid, werkgelegenheid voor vrouwen en toegang tot de arbeidsmarkt, een leven lang leren en scholing, kinderopvang en voorzieningen voor langdurige zorg te bevorderen, met name in het licht van het gemiddelde loonverschil tussen mannen en vrouwen in de Unie van 14 %, en om fundamentele uitdagingen met betrekking tot de participatie op de arbeidsmarkt aan te pakken, waaronder de loonkloof tussen mannen en vrouwen, stereotypen, normen, rollen en tradities;
14. wijst erop dat de algemene doelstelling van het onderdeel werkgelegenheid en sociale

innovatie van het ESF+ erin bestaat werkgelegenheid, gelijke toegang tot de arbeidsmarkt, onderwijs en opleiding, gendergelijkheid en sociale inclusie te bevorderen door financiële steun te verlenen voor de doelstellingen van de Unie, en dat die steun als zodanig ook moet voorzien in de behoeften van de Oekraïense vluchtelingen vrouwen en -kinderen, voor zover het gaat om de steun aan de regio's die hen opvangen; verzoekt de Commissie en de Raad daarom in het kader van het ESF+ en de programma's voor gelijkheid en rechten en het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF) meer begrotingsmiddelen toe te wijzen aan maatschappelijke organisaties, opvangcentra en dienstverleners die vrouwen in Oekraïne ondersteunen, alsook aan maatschappelijke organisaties in de EU die vluchtelingen uit Oekraïne ondersteunen, met inbegrip van overlevenden van seksueel geweld als oorlogswapen; verzoekt voorts om extra toewijzingen in het kader van het AMIF om de inspanningen van de lidstaten tegen mensenhandel te ondersteunen en vrouwen en kinderen tegen deze vorm van georganiseerde criminaliteit te beschermen;

15. verzoekt de Commissie en de Raad meer begrotingsmiddelen toe te wijzen aan maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor vrouwenrechten, met name organisaties die zich inzetten voor de bevordering van seksuele en reproductieve gezondheidsrechten, zoals het wereldwijde initiatief SheDecides, en lhbt+-rechten tegen de achtergrond van de huidige achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten, met name wat seksuele en reproductieve gezondheidsrechten betreft en om ervoor te zorgen dat de middelen van de Unie niet kunnen worden gebruikt door antigender- en antiabortusorganisaties.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	8.9.2022
Uitslag eindstemming	+ : 21 - : 3 0 : 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Andżelika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Samira Rafaela, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Cindy Franssen, Marina Kaljurand, Predrag Fred Matić, Monika Vana, Pernille Weiss
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Giuliano Pisapia

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

21	+
PPE Group	Isabella Adinolfi, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider
Renew Group	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D Group	Robert Biedroń, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Marina Kaljurand, Predrag Fred Matić, Radka Maxová, Maria Noichl, Giuliano Pisapia
The Left Group	Sandra Pereira
Verts/ALE Group	Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

3	-
ECR Group	Margarita de la Pisa Carrión
ID Group	Christine Anderson, Annika Bruna

2	0
ECR Group	Andzelika Anna Mozdzanowska
PPE Group	Pernille Weiss

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding